ADRIAN ROGOZ — GHEORGHE SĂSĂRMAN

cursă în vid

COLECȚIA „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"

354

354

ADRIAN ROGOZ —
GHEORGHE SĂSĂRMAN

CURSĂ ÎN VID

*

Scenariu cinematografic

Redactor literar: ADRIAN ROGOZ
Coperta-desen: VICTOR WEGEMANN
Desene interioare: AUREL BUICULESCU
Portrete: ALEXANDRU DIACONU
Prezentarea grafică: ARCADIE DANELIUC

Colecţia „POVESTIRI ŞTIINŢIFICO-FANTASTICE"
editată de revista

Ştiinţa şi Tehnica

Anul XV
15 august 1969

**ADRIAN ROGOZ—
GHEORGHE SĂSĂRMAN**

CURSĂ ÎN VID

Scenariu de film științifico-fantastic

Pregeneric: Somnul antropoizilor

În zori, într-o așezare a antropoizilor. Astrul n-a depășit încă linia orizontului, dar e lumină. Întîi departe, panoramic, apoi tot mai de aproape, străzile orașului, flancate de construcții de dimensiuni impresionante. Edificii stranii, tulburătoare din pricina absenței oricăror uși sau ferestre. Volumele sînt relativ simple ; abundența rampelor și a scărilor, precum și alternanța pe verticală a două tipuri de straturi alcătuite din materiale diferite par să indice un fel de etaje. Predomină calmul, echilibrul, orizontala, formele piramidale, drepte sau răsturnate, suprafețele mari. Arhitectura nu este lipsită însă de contraste, de vigoare.

După o deplasare accelerată pe străzi pustii, obiectivul surprinde la intrarea într-o piață un grup întîrziat de antropoizi. Raportarea antropoizilor la construcțiile care mărginesc piața nu spune nimic deosebit în privința dimensiunilor, deoarece acestea sînt făcute pe măsura celor care le utilizează. Perspectiva constant-ascendentă sugerează însă că locuitorii antropoizi ai acelei planete depășesc talia unor pămînteni.

Se-apropie momentul răsăritului. Grupul de antropoizi se desface în cete alcătuite din cîte doi-trei indivizi. Sînt costumați destul de sumar, în veșminte îngrijit drapate. Nu poartă încălțăminte, au părul de culoare violetă, tuns scurt. Bărbații sînt lipsiți de barbă și mustăți. Fețele antropoizilor au o paloare pronunțată, tenul le este galben-verzui, iar buzele sînt lipsite de contrast. Cu tot aspectul în general uman, chipul lor are un caracter teratologic din pricina a trei ochi, unul plasat ciclopic, iar ceilalți doi în dreptul tîmplelor.

Grupurile se retrag la casele lor. Drumul se desfășoară în tăcere, mișcările line au grația solemnă a unui ritual de neînțeles. Indivizii se despart, urcă treptele cîte unei rampe și dispar, unul cîte unul, miraculos, trecînd prin zidurile fără porți. Secvența penetrării treptate în zidăria masivă se repetă obsedant. Mișcările devin tot mai încete cu fiecare nouă repetare. Apoi, după ce și ultimul antropoid se integrează casei sale, după cîteva momente de liniște și nemișcare, deodată, în axul unui amplu bulevard, răsare astrul, răspîndind o lumină cumplită. Obiectivul se îndepărtează de orizont și, în vreme ce construcțiile impunătoare alunecă în fața, pe fundalul acelor zori de o incandescență insuportabilă, este prezentat în culori sumbre genericul filmului.

Pămîntenii

Astrul s-a înălțat cîteva grade deasupra orizontului. Peisajul este acela al unei întinderi nisipoase, coborînd în pantă abia sesizabilă către țărmul oceanului. În partea opusă, în depărtare, se ghicesc cîteva culmi domoale. Lumina este orbitoare, nimicitoare. Vegetația lipsește. După un tur de orizont, obiectivul se îndreaptă iarăși către înaltul cerului, de unde, mai întîi ca un punct luminos, apoi ca un pumnal scînteietor ce crește treptat în dimensiuni, își face apariția cosmonava pămîntenilor. De la zenit coboară perfect vertical, crescînd deasupra capului, acoperind astrul, bolta întreagă, învolburînd șuierător nisipul. Totul se întunecă.

Întunericul pălește, se subțiază, capătă contururile sălii principale, de formă circulară, a cosmonavei „Tellus". Centrul sălii e ocupat de „creier" — botezat de astronauți POWEL —, parapetul periferic este alcătuit din aparatura de comandă și control și tot periferic, în fața acestui parapet, sînt dispuse fotolii. Cei zece membri ai echipajului s-au adunat în sala de comandă. Ca o diafragmă, care se deschide, a unui obiectiv fotografic, calota sferică a cabinei devine transparentă, permițînd cercetarea directă, cu ochiul liber, a împrejurimilor.

— Ce-ați zice de-o baie? exclamă Karel, urmărind cum se sparg talazurile neliniștitului ocean.

Ceilalți nu se pot decide să vorbească. Tînjiseră atîta vreme de dorul acestei clipe, și-o imaginaseră în fel și chip, iar acum o savurează în tăcere, puțin dezamăgiți totuși.

— Ce naiba ați amuțit așa, continuă Karel, n-ați mai văzut oceane? Ce păcat că am uitat să-mi aduc slipul!

— Ai ratat o mare ocazie, îl compătimește în glumă Julio, e o vreme excelentă pentru plajă. Rupe banda unui imprimator și citește : presiunea, temperatura, compoziția atmosferei, intensitatea radiațiilor etc.

— Exact pe gustul lui Karel, completează Irina. Igor, împrumută-i tu costumul de baie ! Altminteri se convertește la nudism.

Statura de uriaș a lui Igor îi face pe toți să zîmbească. Costumul său ar fi putut cuprinde, probabil, doi Kareli. Igor se amuză cel mai mult. Îl bate prietenește pe umăr pe „amatorul" de plajă :

— O. K. !

— Cine rămîne pe navă ? intervine Bob, aducînd tuturora aminte că-i așteaptă ore de trudă, explorări epuizante, pline de neprevăzut. Mi se pare că e rîndul lui Joe...

— Rămîn eu, se oferă Cinghiz. Vreau să-mi termin oratoriul limitelor invizibile...

— Excelentă idee ! încuviințează Joe, căruia alternativa de a lipsi dintre exploratori nu-i făcea nici o plăcere. Mă întreb numai cum poate fi terminat ceva fără limite...

— Avem la dispoziție aproximativ 130 de ore, precizează Bob, comandantul expediției. Vom forma trei grupuri de cîte trei. Unul va fi condus de Julio, al doilea de Ram, iar al treilea de mine. Spre vest se întinde oceanul. Deocamdată, în lipsa unor costume de baie potrivite, oceanul va rămîne necercetat. Celalalte trei direcții cardinale le vom trage la sorți.

Șefii de grup trag la sorți direcțiile și-și aleg oamenii. Spre nord vor pleca Julio, Evelyn și Igor. Bob, Nadia și Joe vor cerceta estul. Sudul va fi explorat de Ram, Karel și Irina. Julio, care îl secondează pe Bob la conducerea expediției, propune :

— Să evităm întunericul ! Se pare că ziua va mai dura vreo 20 de ore terestre.

— 21, îl corectează Evelyn, matematiciana expediției.

— Mă rog. Să ne întîlnim aici după 16 ore ! Cîteva ore pentru siguranță nu strică.

— E bine, confirmă Bob. Echiparea !

— **Good-bye,** Cinghiz, să fii cuminte, ne-ntoarcem repede ! Toată recunoștința mea pentru gestul tău, îl salută Joe.

— Pregătește-ne ceva bun pe cînd ne întoarcem, îi face cu ochiul Igor.

— Și nu strică să mai descoperi niște limite oratoriului tău, adăugă Lefou. Doar n-o să dureze o viață...

Cinghiz surîde și-i conduce spre ascensor. După ce și ultimul dispare, se așază la complexul electronic și, privind fascinat valurile, începe să improvizeze...

★

În coridorul toroidal care face legătura cu hangarul vehiculelor de explorare. Astronauții, echipați cu costumele spațiale, își iau rămas bun, strîngîndu-și mîinile în tăcere. E o tăcere aparentă, veselă, nerăbdătoare, plină de neliniștea dinaintea acțiunii. Se despart și pătrund în ecluză. Îi vedem cum dispar cîte trei, și după fiecare grup ușa rămîne cîteva clipe închisă.

Urmărim aceeași scenă din exterior. La o extremitate a astronavei, un panou glisează, lăsînd loc cîte unui vehicul, care decolează în zbor planat. Vehiculele au forma unui disc bombat. Ele evoluează la o înălțime nu prea mare față de sol și se deplasează în cele trei direcții stabilite. Discurile se „topesc", pe rînd, în depărtare.

★

Astrul se află la zenit. Umbra scînteietoarei astronave se ascunde sub trupu-i urias. Întinderea aridă dimprejur este încremenită sub lumină. Chiar și oceanul și-a potolit frămîntarea, căpătînd o lucire de metal topit.

Brusc, din undele domoale care se apropie tot mai mult țîșnește o alcătuire fantastică, transparentă și informă, schimbîndu-și necontenit conturul și culorile, asemenea unui abur policrom purtat de vînt. Aburul se înalță șovăind între forme armonice, geometrice, caleidoscopice și lipsa totală de regularitate. Apoi dă tîrcoale astronavei, se apropie de ea cu aparentă prudență, îi atinge blindajul, se plimbă cîteva clipe pe suprafața-i arsă și, după alte cîteva pîlpîiri, pătrunde prin el ca absorbit de o irezistibilă forță, ca apa în nisipul unei dune.

În sala de comandă, Cinghiz urmărește funcționarea aparatelor de prospectare. Deodată se întrerupe și se ridică în picioare ca încercat de o neliniște. Trece în ascensor, intră în coridor, deschide atent ușa cîtorva cabine, privește în jur. Nu se aude nici un zgomot. Brusc, Cinghiz se răsucește pe loc și pe fața lui se citește o încordare teribilă...

Astrul se află la zenit. Astonava se profilează nefiresc pe oceanul aidoma unei magme încremenite.

★

Astrul a coborît spre asfințit. Dinspre sud se ivește primul vehicul care se întoarce. Ne apropiem de el. Cei trei oameni de la bord au descoperit silueta astronavei și se liniștesc. Purtarea lor degajată dovedește că n-au avut de înfruntat primejdii prea mari.

Karel, nerăbdător, stabilește legătura radio cu nava :

— Hello, Cinghiz ! Grupul sud te salută. Ne vezi ?

— Cum mă vezi și cum te văd, se aude răspunsul celui rămas de veghe ; paraziții, la început foarte puternici, se atenuează.

— Aș paria să sîntem primii !

— N-ai avea decît de cîștigat.

— V-am spus eu, îi privește, victorios, Karel pe ceilalți doi. Întotdeauna grupul meu se-ntoarce cel dintîi... Dar ce-i cu glasul tău, băiete ? Parc-ai fi văzut un lup...

— Chiar am tras o spaimă... Parcă fusese ceva pe navă... ceva nedefinit... foarte bizar. Dar n-a fost decît o părere. Cred că-i oboseala...

— Un somn bun, și-o să-ți treacă.

Acum astronava e foarte aproape. Vehiculul își frînează zborul și execută cîteva manevre. Vocea lui Cinghiz răzbate din nou :

— Au apărut și nordicii !

— Merge strună! exclamă Irina. Abia aștept să le-ascult povestea. Cu ai lui Bob ce se-aude?

— Habar n-am, spune glasul. Probabil că sînt încă prea departe ca să-i pot intercepta. Vă deschid porțile și mă retrag. Ciao!

Panoul-poartă glisează, făcînd loc vehiculului să pătrundă în hangar. Astronauții coboară, trec prin ecluză, ies în coridorul de legătură și încep să se dezechipeze. Sînt extenuați, abia se mai pot mișca.

— Ufff! exclamă Irina. Bine că am ajuns. Să vă spun drept, mie mi se cam făcuse frică. Dar spectacolul din defileu a fost fascinant!

— Vezi să nu-l visezi la noapte, o necăjește Karel. De Ram n-am nici o grijă...

— Mda, mormăie Ram, distrat.

Desfăcîndu-și legăturile, au ajuns la garderobă, unde își lasă costumele spațiale, în ordine, pentru a fi dezactivizate.

— Și acum să trecem la „reparații capitale", chicotește Karel; lepădîndu-și tricoul de flanelă și prefăcîndu-se șchiop, se îndreaptă spre o ușă deasupra căreia lucesc inițialele R(elaxare) și C(ondiționare).

— Nu degeaba te cheamă Lefou, rîde Irina și, scoțîndu-și tricoul, goală pînă la mijloc, îi urmează exemplul.

Ram îi urmărește cum ies, zîmbește, apoi se întoarce ca să verifice dacă în privința costumelor totul e în ordine. În cele din urmă, se îndreaptă și el spre ușa cu inițialele R.C. și iese.

Astronauții s-au adunat în sala de comandă. Lipsesc numai cei trei din grupul lui Bob, care întîrzie să reapară, și Cinghiz, care, după orele de veghe și de creație, s-a retras pentru o binemeritată odihnă. Grupul nordicilor tocmai a ieșit din „reparații capitale", și schimbul de impresii abia se înfiripă, întretăiat de cîte o remarcă grijulie la adresa întîrziaților.

— Și stabilisem doar să nu depășim 16 ore, rostește Julio, înciudat. Acum poftim, și să n-ai emoții?

— Se descurcă ei, doar sînt cu șeful, intervine Karel.

Irina e nerăbdătoare:

— Ce facem, băieți, îi mai așteptăm?

— Să-ncepem și fără ei, propune Joe. Povestind, privind și ascultînd, timpul trece mai repede.

— Începeți voi, sugerează Ram.

Evelyn i-o întoarce:

— De ce nu voi? Doar ați sosit primii.

— Să le facem hatîrul, acceptă Karel, împăciuitor. Poate că ei nici n-au ce povesti...

— O clipă, îl întrerupse Evelyn. Dă-ne voie să ne instalăm cît mai confortabil.

— Și să ne mai convingem o dată de muțenia grupului est, adăugă Ram.

Cîteva secunde toți păstrează tăcerea. Ram urmărește postul de emisie-recepție. Nici un rezultat.

— Nu-i a bună, îngînă el.

— Dă-i drumul, Karel!

Relatarea grupului sudic

— Așadar am lansat televideosfera. Karel zvîrle în glumă aparatul spre tavan; sfera de filmat rămîne în aer bîzîind. Pe un ecran apare chiar grupul din sala de comandă. Rîzînd, Karel readuce sfera și reglează filmul aventurii lor.

Obiectivul televideosferei urmărește graviplanul cu carcasă transparentă a grupului sudic. De la despărțirea de astronavă au trecut cîteva ore, timp în care peisajul a rămas, în linii mari, neschimbat. În stînga, în interiorul continentului, la o distanță considerabilă, se întrezăresc culmi devenite treptat mai semețe. În dreapta, oceanul se apropie sau se depărtează, dar se menține în imediata vecinătate.

Ram privește drept înainte, apoi le face semn și celorlalți doi.

În fața vehiculului, la orizont, se ivește peretele vertical al unei faleze. Oceanul se retrage. Nisipul începe să fie străpuns de stînci tot mai robuste, apoi țărmul stîncos, dantelat, înlocuiește plaja. Vehiculul ia înălțime, pregătindu-se să depășească bariera care îi iese în întîmpinare. Irina rostește ceva vădit bucuroasă, dar se aude glasul lui Ram:

— Crezi că dincolo e altfel?

Karel fluieră violent. Toți rîd.

— Pe cine fluieri? întreabă Irina.

— Pe mine însumi, răspunde Lefou. Am greșit sincronizarea. Se reia secvența.

— În sfîrșit! spune de data asta chiar Irina. Mă cam plictisisem de pustiul ăsta îngrozitor.

— Crezi că dincolo e altfel? își reia întrebarea Ram. O să vedem îndată.

„Dincolo" se află un platou stîncos, sterp, presărat cu mici depresiuni, în fundul cărora se ghicește o vegetație anemică, galben-portocalie, ca orpimentul.

— Parcă viața a început să ne surîdă galben, spune Karel.

Cînd ajung în dreptul acelor vegetale, Ram și Karel sar din graviplan. Cel dintîi scrutează circumspect flora de lîngă el, în vreme ce Karel, telescopînd un fel de cange, atinge una dintre plante. Se aude o explozie surdă și pămîntul de sub plantă crapă, lujerul este aruncat în aer și se răspîndesc în jur o grămadă de semințe zburătoare ca niște insecte. Karel face un salt caraghios îndărăt, acompaniat de hohotele Irinei și ale lui Ram.

Graviplanul își continuă explorarea; podișul peste care zboară pare, în ciuda vegetației decolorate, arid și monoton.

La un moment dat însă decorul se schimbă: platoul este brăzdat de văi adînci, ca de torenți, și secate.

Brusc, sub ei se deschide un uriaș canion, cu pereți amețitori, orientat către ocean; Ram oprește vehiculul. Suspendați deasupra prăpăstiosului canal, astronauții constată cu uimire că opera naturii pare a fi desăvîrșită de acțiunea unor ființe gînditoare: pereții, aproape verticali, sînt ajustați pe porțiuni considerabile, aduși la o planeitate surprinzătoare.

Graviplanul își reduce înălțimea și acum alunecă pe fundul canionului, către ocean. Pereții sînt despărțiți de o platformă orizontală, largă de peste o sută de metri, iar înălțimea lor este de vreo două

ori mai mare. Traseul are inflexiuni domoale şi, pe măsură ce înaintează, intervenţia unei mîini omeneşti este tot mai evidentă.

— Aici chiar că am dat de dracu', exclamă Karel. O să vedeţi că am dat de dracu' şi nu ştim cine ne mai scoate de aici.

— N-ar fi prudent să debarcăm, încuviinţează Ram.

— De ce nu ! protestează Irina.

După ce mai depăşesc un cot al canionului, cei trei pămînteni amuţesc de-a binelea : în faţa lor se deschide un traseu perfect rectiliniu, de cîţiva kilometri, care coboară lin spre ocean. La o înălţime de cîteva zeci de metri, cei doi pereţi paraleli sînt întrerupţi de cîte o platformă orizontală continuă, urmînd acelaşi traseu, şi accesibilă prin rampe dispuse la intervale regulate. De pe aceste platforme, monumentalul **dromos** este străjuit de făpturi uriaşe, aşezate în jilţuri tăiate în stîncă şi ieşind din nişe nu prea adînci. Nemişcate ca nişte statui, încremenite în jilţurile lor de piatră, aceste creaturi umanoide — în care recunoaştem uşor **androizii** din **pregeneric** — au statura de şapte-opt ori mai mare decît a pămîntenilor.

— „Valea regilor", murmură Irina, extaziată şi îngrozită în acelaşi timp.

— Ba nu, „văile regilor" ! exclamă Karel, arătînd, în timp ce graviplanul ia înălţime, nesfîrşite trasee identice care se pierd spre cele două orizonturi.

Palid de emoţie, Ram comandă coborîrea, apoi oprirea graviplanului. Trec cîteva clipe de incertitudine. Coloşii nu se clintesc, intraţi parcă în mineral. Toţi au aceeaşi statură şi chipurile lor se aseamănă între ele în mod uimitor.

— Regi sau zei ? îşi continuă Irina gîndul.

— Dar nu sînt statui, o contrazice Karel. Nu sînt decît nişte bieţi muritori.

— Ba sînt morţi de-a binelea. Priviţi, le face Ram semn.

Ram mînuieşte comenzile. Vehiculul prinde din nou înălţime. Acum pot să privească mai de aproape chipurile morţilor. Acestea sînt transfigurate toate de acelaşi surîs nemaivăzut, cutremurător. Surîsul le conferă tuturora o asemănare frapantă.

— Au aerul că nu mai pot de fericire morţii ăştia ! şopteşte Karel. Aproape că-i invidiez. Nu te-mbie o asemenea moarte ?

Irina îl priveşte contrariată.

— De ce boală vor fi murit ? mormăie Ram.

Graviplanul zboară acum spre ocean, aşa încît feţele antropoizilor pot fi cercetate la rînd. Treptat, morţii din jilţuri devin tot mai descărnaţi, apoi se preschimbă în schelete, care şi ele se macină pe rînd în pulbere spulberată de vînt, şi jilţurile rămîn goale.

Către ocean, defileurile se termină brusc, obeliscuri masive marcînd axial sfîrşitul, după care un perete coboară vertical pînă în valuri. Karel îngînă, pe nas, cu o doză de autoironie :

— Deşertăciunea deşertăciunilor !

— Recunoaşte că nu ţi-e gîndul la nemurirea sufletului, îl necăjeşte Irina.

Exploratorii străbat canionul în sens invers. Au ajuns din nou la făpturile ce par să se fi stins din viaţă cel mai recent şi se opresc. În continuare, alte jilţuri aşteaptă să fie ocupate.

— Uite, îi spune Irina lui Karel, mai sînt locuri libere.

— Să mă mai gîndesc.

— Debarcăm, decide Ram. Karel veghează.

Vehiculul se lasă „la sol" și doi astronauți — Irina și cu Ram — pun piciorul pe patul de stîncă al canionului. De la bord Karel îi urmărește cum urcă o rampă către platforma pe care se înșiruie jilțurile. Le face semn cu mîna, urîndu-le succes. Cei doi dispar pe platformă, apoi reapar cățărîndu-se — cu ajutorul unor propulsatoare individuale — pe genunchii antropoidului.

Proiecția s-a încheiat.

— Acum e rîndul vostru, le spune Irina „nordicilor". Desigur, dacă nu cumva Karel a avut dreptate și n-aveți ce povesti...

— Dar mai departe ? o oprește Igor.

— Cum adică mai departe ?

— Acolo, în „văile regilor", nu s-a mai întîmplat nimic ? insistă Julio.

— Nimic important, precizează Karel. Recoltare de probe, aerototografiere și drumul de întoarcere. Nu cred să vă intereseze prea mult. Imaginați-vă începutul derulat invers.

Între timp Julio încearcă din nou să intre în legătură cu esticii, dar nu reușește.

— Tăcerea asta mă cam indispune.

— S-o rupem deci, îl îndeamnă Karel.

— Ziceați că e rîndul nostru... Ei bine, avem și noi cîte ceva de povestit.

— Sîntem numai ochi și urechi !

— Dacă nimeni nu se opune, vă voi servi eu drept călăuză, spune Evelyn, punînd în funcțiune o altă televideosferă. Și-am să renunț la orice introducere.

Relatarea grupului nordic

Într-adevăr, proiecția începe brusc, cu o imagine — luată „în picaj" — a solului. Detaliile cresc vertiginos pînă în momentul în care coborîrea graviplanului pare să înceteze complet. Desenul desfășurat pe întreaga întindere de dedesubt explică de ce relatarea a început tocmai aici. Desenul — căruia la începutul transfocării îi poate fi surprinsă măreția, iar în finalul ei i se percepe dramatismul — se aseamănă cu o imensă rețea alcătuită din dîre rectilinii intersectate în toate sensurile și convergînd cîte trei sau patru către focare ciudate. Pe măsură ce detaliile cresc suficient, se disting irizația multicoloră a dîrelor, luciul lor sticlos. Focarele se dovedesc a fi cratere minuscule, asemănătoare cu urmele unor explozii care s-ar fi produs în apropierea solului.

Apare în prim-plan graviplanul, care trece acum în zbor razant pe deasupra straniei rețele incizate în roca unui vast platou. Fiecare membru al echipajului își manifestă uimirea în felul său. Evelyn tace, absorbită de contemplarea imaginilor pe care le are în față. Igor surîde și răspunde cu cîte un „da" laconic lui Julio, aflat în plină efervescență retorică, ceea ce nu-l împiedică însă să dirijeze vehiculul și să cerceteze în același timp suprafața solului.

— Aş putea să jur, spune el, că ne aflăm pe urmele unor vizitatori care ne-au precedat. Semnele acestea nu par să fie lăsate de nişte fenomene naturale.

— Da, încuviinţează Igor. Nu par.

— Iar ipoteza unor forme de viaţă locale foarte evoluate nu prea întruneşte premise favorabile.

— Dar nu-i exclusă.

— Evident! Nu-i exclusă. Deocamdată...

— Intr-adevăr, deocamdată... remarcă ironic Karel, întrerupînd pentru o clipă relatarea. Cred că acum nu vă mai îndoiţi de existenţa acestor forme evoluate...

— De unde ştii că cimitirul pe care l-aţi descoperit nu aparţine unor vizitatori cosmici? îl contrazice Julio.

— Nu-i văd pe aceşti giganţi coborînd dintr-o astronavă...

— Eşti un naiv!

— Poate...

Intre timp, proiecţia continuă. Reţeaua incrustată în sol se destramă. „Focarele" sînt tot mai rare, dîrele mai apar pe alocuri, apoi desenul dispare, făcînd loc unui platou cu desăvîrşire sterp.

— Chiar şi prezenţa unui platou atît de neted la o asemenea altitudine este cel puţin neobişnuită, continuă secundul. 4 346 de metri faţă de nivelul oceanului! traduce el indicatia altimetrului.

— E ceva...

Evelyn îi opreşte, făcîndu-le semn să privească. În zare se profilează munţi de o înălţime apreciabilă. Julio fluieră admirativ şi măreşte viteza, pentru a se apropia. Apoi frînează brusc şi aşază vehiculul pe sol. Cei trei membri ai echipajului sînt zguduiţi de şocul produs. Secundul a amuţit cu privirea fixată pe o îngrămădire de corpuri sferice, aflate la sol. Privesc şi ceilalţi într-acolo. Corpurile — dintre care doar cîteva sînt întregi, marea majoritate fiind dezmembrate, descompuse în segmente de formă regulată — sînt alcătuite dintr-o coajă şi sînt goale pe dinăuntru. Au diametre diferite, dar nu depăşesc un metru. Sferele, sfărîmate sau aproape întregi, sînt răspîndite pe o arie considerabilă. Structura lor este mai greu de desluşit, datorită unei pulberi fine care le acoperă suprafaţa şi distanţei de la care sînt privite.

— Cobor, propuse Igor.

Julio îl examinează distrat, apoi încuviinţează dînd din cap. L-a pierit cheful de vorbă.

— Fii atent, îl roagă Evelyn pe Igor, în timp ce acesta părăseşte graviplanul.

— Da, îngînă el.

Evelyn este emoţionată. Ochii ei au căpătat o strălucire care-i trădează teama.

— Era mai bine...

— Fii pe pace, o potoleşte Julio. N-o să i se întîmple nimic.

— Intotdeauna se expune, se scuză Evelyn. Nu suport să-l văd...

Il urmăreşte totuşi, nedezlipindu-şi privirea de la silueta lui. Igor a ajuns acum lîngă prima îngrămădire de sfere. Se apleacă, rămîne cîteva clipe încovoiat, cercetînd cu atenţie straniile corpuri. Apoi întinde mîna încercînd să clintească o sferă din locul ei. Nu izbuteşte şi, cu un efort vădit, abia poate ridica un segment de dimensiuni reduse, un fragment de calotă.

— E nemaipomenit de greu, le comunică Igor. Îmi strivește degetele.

— Îl poți aduce ?

— Cred că da.

— Atunci vino, îl cheamă secundul, vino să vedem și noi cum arată.

— S-a făcut.

Evelyn răsuflă ușurată. Igor se întoarce, opintindu-se să care cumplita lui povară. Julio comandă un braț articulat, ivit din bordajul graviplanului, căruia Igor îi încredințează trofeul înainte de a urca în cabină. Brațul se retrage, se reintegrează bordajului, cîteva indicatoare prind să se miște și după cîteva secunde rezultatele analizei încep să fie imprimate pe o bandă. Primele date privesc pulberea care acoperea suprafața obiectului și care nu este altceva decît praful obișnuit de pe planetă.

— Praf, conchide Evelyn.

— Să vedem ce urmează.

— Cred că e vorba de superelemente, sugerează Igor. De cînd mă știu n-am întîlnit o asemenea densitate ! Mi-am frînt umerii cu bucățica asta.

— Ai dreptate, analizorii îți dau dreptate, confirmă Julio. Superelemente !

Secundul rupe banda și o flutură triumfător.

— Citiți și voi !

Între timp, în pupitrul de comandă se deschide o trapă din care își face apariția, închis sub un clopot transparent, fragmentul de calotă adus de Igor. Curățat de praful cenușiu care îl învelea, obiectul își dezvăluie acum structura reticulară. „Coaja" aceasta, de numai cîțiva centimetri grosime, este compusă din numeroase celule cristaline, ordonat înscrise într-o rețea metalică multicoloră și strălucitoare ; asemănarea cu o bijuterie este evidentă, atît în privința briliantelor cît și a monturii. De o frumusețe nemaivăzută, această bijuterie cu destinație obscură izbutește să-i fascineze pe cei trei cosmonauți.

— Cred că o sferă întreagă arată superb, exclamă Evelyn.

— Ți-ar veni de minune, glumește Igor. Păcat că n-o putem urni. Cred că are cîteva tone.

S-au apropiat de mostra aflată sub clopotul transparent și o examinează. Deodată își ridică toți trei capetele și se privesc, transfigurați :

— Ai văzut ?

— Și tu ?

— Și voi ! Deci nu mi s-a părut...

Își apropie din nou frunțile de clopot.

— Ce dracu' vedeți acolo ? întrerupe din nou Karel relatarea.

— Ai răbdare !

Imaginea de pe ecran rămîne lungi clipe nemișcată. Pe chipurile proiectate ale celor trei „nordici" se adîncește o vrajă teribilă, un amestec de groază și de încîntare.

— Ei nu, izbucnește Irina, dacă nu putem urmări și noi, n-are nici un farmec.

— Asta cam așa e, încuviințează Ram.

Evelyn oprește proiecția. Julio propune :

— Să vă arătăm și vouă mostrele.

— Sînt mai multe ? întreabă Irina.

— Am adus trei asemenea fragmente. De altfel, relatarea noastră se cam încheie aici. Nu rămîne decît să cercetaţi şi voi aceste bijuterii cu adevărat grăitoare.

— Asta şi vrem.

Julio comandă aducerea primei mostre. După cîteva clipe, o capsulă neagră îşi face apariţia în spaţiul rezervat pentru examinarea probelor. Ea se deschide, dînd la iveală un înveliş transparent prin care răzbat strălucirile de bijuterie ale segmentului de sferă.

— Apropiaţi-vă, îi îndeamnă Julio pe „sudici". Sau v-a pierit curiozitatea?

— Eşti sigur că nu muşcă? arată Karel spre capsulă.

Se apropie, urmat de Irina. Ram îi însoţeşte şi el. Evelyn, Igor şi Julio le urmează exemplul. Obiectul atenţiei lor apare acum în prim plan, tot mai aproape, tot mai distinct. Pînă cînd viziunea se declanşează iarăşi, hipnotizîndu-i.

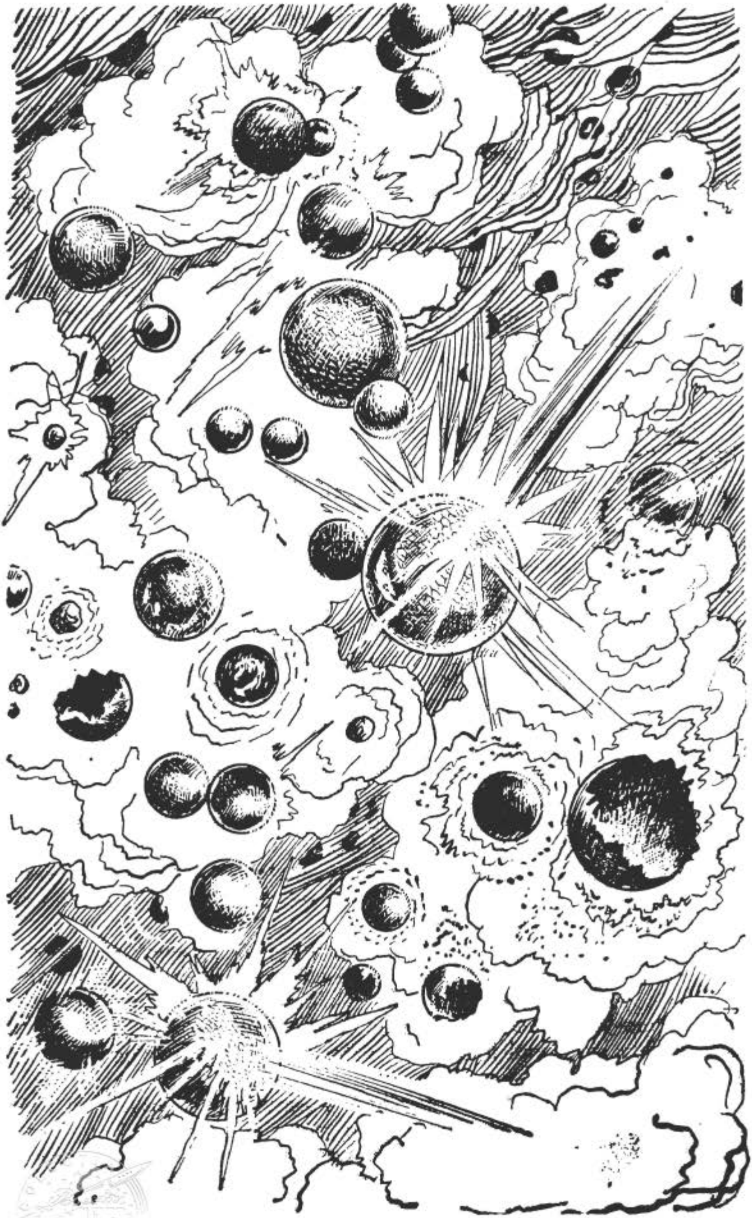
★

Pe fundalul beznei cosmice năpădite de roiurile stelare se profilează teribila armadă alcătuită din mii şi mii de bolizi asemănători celor descoperiţi de grupul nordic. Asemănători numai, deoarece sferele şi fragmentele de sferă de pe platou nu sînt decît simple epave, iar unica lor funcţiune este, după cum se constată, aceea de jurnal hipnotic, de memorie autorevelatoare. Dimpotrivă, sferele care li se arată astronauţilor în această viziune se află în deplină funcţionare, par ciudate corăbii astrale. Sferele îşi modifică poziţia reciprocă în spaţiu, într-o mişcare pendulară, ordonată, în vreme ce cristalele ce le alcătuiesc emit fascicule luminoase de intensitate şi culori schimbătoare, alternînd cu o luminescenţă palidă.

Treptat, un astru creşte din depărtare. Apoi, fulgerător, un alt corp ceresc — o planetă a acestui soare, de fapt planeta pe care se petrece întreaga acţiune de pînă acum — îşi dilată dimensiunile, imaginea este aproape explozivă, conturul circular iese din cadru, detaliile de pe suprafaţa planetei — oceane, munţi, mari întinderi orizontale — se desfăşoară cu sporită repeziciune, dovedind viteza accelerată cu care sferele se apropie de planetă. La o distanţă minimă de sol — la mai puţin de două diametre — picajul încetează brusc, imaginea încremeneşte. Imediat, un tur de orizont descoperă, de jur-împrejur, miile de bolizi, aflaţi — judecînd după emisia lor luminoasă — în hiperactivitate.

Cîteva clipe imaginea se învălmăşeşte; se produce un amestec neinteligibil de frînturi de forme şi de culori, se declanşează un iureş năprasnic şi totul se tulbură. Cînd vizibilitatea creşte iarăşi, sferele se află împresurate de nenumărate făpturi diafane, pîlpîitoare, similare aceleia care, mai la început, a fost văzută pătrunzînd prin blindajul astronavei terestre.

Deodată, cîteva dintre apariţiile plasmatice din jurul unui bolid văzut în prim plan pălesc şi se sting, datorită contactului cu un nor alburiu împroşcat în toate direcţiile de intrusul asediat. Fenomenul se repetă în diverse puncte, de cîteva ori, după care, alarmate, făpturile străvezii se regrupează, retrăgîndu-se încet din preajma

năvălitorului. Apoi țîșnesc la atac împotriva sferelor, țintind-o pe fiecare, convergent, din două-trei direcții, cu jeturi incandescente, ale căror urme rămîn întipărite pe sol. Loviți în plin, bolizii explodează pe rînd, volatilizîndu-se. Sferele distruse astfel sînt mult mai numeroase decît victimele din tabăra adversă, stinse de ceața alburie; rîndurile armadei cosmice se răresc vizibil. Viziunea ia sfîrșit.

— Ce părere aveți? exclamă Julio, în timp ce colegii săi își ridică frunțile, transfigurați încă de cele văzute.

— Formidabil! izbucnește Irina, rupîndu-se din vrajă. Absolut formidabil!

— „Războiul lumilor" pare un joc de copii pe lîngă cele petrecute aici, îngînă Karel.

— Crezi?

— Așa-i, Julio, că ipoteza mea găsește susținători, spune Evelyn. Dacă adăugăm cele văzute de noi la fața locului mărturiei acestui prim fragment, concluzia că a avut loc un conflict, o luptă devine de neocolit.

— Așa e. Dar un conflict se poate declanșa și între forțe ale naturii. Or, războiul presupune înfruntarea conștientă a două lumi.

— Dimpotrivă, precizează Karel, războiul e o dovadă de inconștiență!

— Lăsînd la o parte paradoxurile tale, îl apostrofează Evelyn, nu văd ce ne-ar împiedica să presupunem că sferele purtau niște musafiri cosmici...

— Agresori cosmici, vrei să spui.

— Să zicem.

— Iar mîniatele făpturi aeriene ar fi localnicii aflați în legitimă apărare. Nu, conchide Julio, nu putem admite asemenea ipoteze hazardate fără să avem probe palpabile. Să nu-i uităm apoi nici pe giganții morți din „văile regilor". Karel părea dornic să ni-i recomande drept băștinași ai acestei planete.

— Prea vreți să le explicați pe toate, protestează Irina.

— Ți-or fi plăcînd ție basmele, îi răspunde secundul, dar noi ne aflăm aici în numele științei.

— Amin! rîde Karel. Muzica! Să cînte muzica! Și florile, și celelalte... Cinghiz!

— Cam lung somnul lui Cinghiz, nu vi se pare? întreabă Igor.

— Oratoriul e de vină, sugerează Karel. Tot ce face el acum se află sub simbolul nemărginirii. „Somnul limitelor invizibile"! Sună frumos, nu?

— Într-adevăr, sună, încuviințează Irina. Ascultați!

Din depărtare, abia auzit, răzbat cîteva acorduri.

— Se pare că a găsit limitele somnului și le caută acum pe ale oratoriului, glumește Lefou. Avem deci și muzică!

În clipa următoare, stația de emisie-recepție emite un dublu semnal, sonor și luminos.

— În sfîrșit, mormăie Ram.

— Sosește căpitanul! anunță triumfător Irina. Să-l primim cum se cuvine.

Relatarea grupului estic

Celor șase astronauți din sala de comandă li s-au alăturat acum Bob și Nadia. Toți au devenit serioși, nici chiar Karel nu prea găsește cuvintele care să-i însenineze pe ceilalți.

— Bietul Joe, oftează Irina.

— Și cînd te gîndești că, dacă nu se oferea Cinghiz, ar fi rămas pe navă. Era rîndul lui, adaugă Julio.

— Cum să nu crezi în destin? Așa i-a fost scris, ar zice strămoșii noștri. Destin! exclamă Karel.

— Cum s-a întîmplat? întreabă Ram.

Bob îi face semn Nadiei să pună în funcțiune televideosfera.

— Veți vedea și voi îndată.

Pe ecran își face apariția așezarea umanoizilor din pregeneric. Străzile sînt pustii. Astrul se află la zenit. La bordul vehiculului a rămas Nadia. Bob și Joe au coborît și cercetează straniile construcții (lipsite de uși sau de ferestre), a căror destinație le pare inexplicabilă.

— Cui folosesc mastabalele * acestea? întreabă Joe, nedumerit.

— Poate că nu mai folosesc la nimic, răspunde Bob. Poate că au folosit cîndva. O să aflăm imediat.

Comandantul dă la iveală un aparat minuscul pe care îl îndreaptă în direcția unei construcții învecinate. Pe un ecran atașat aparatului apare o structură regulată; blocurile masive care alcătuiesc edificiul se pot desluși limpede. Bob deplasează focarul analizorului spre miezul construcției.

— O adevărată mastaba! exclamă el. Vino să vezi, Joe, pereții ăștia sînt nemaipomenit de groși.

— Dar nici nu-s pereți. Ia te uită, ai trecut de mijlocul construcției și n-ai întîlnit nici o încăpere.

— E o zidărie compactă. Plină.

Bob și Joe se deplasează de-a lungul zidului, urmărind indicațiile aparatului, iar pe ecran desenul micșorat al blocurilor. Brusc, în imagine se interpune conturul unor oase. Plimbînd aparatul, cei doi reconstituie un întreg schelet umanoid.

— Un mormînt, sugerează Joe.

— Mormîntul unui gigant. Dimensiunile reale ale acestor oase sînt colosale.

— Mortul trebuie să fi fost pur și simplu înzidit.

Bob cercetează construcția alăturată și descoperă un alt schelet, de dimensiuni apropiate, așezat însă într-o altă poziție.

— Ne aflăm deci într-un oraș al morților, conchide Joe.

— Rămîne de văzut. Deocamdată aș fi curios să știu cum arată aceste oase și, mai ales, cum au putut fi înglobate în acest masiv din blocuri de piatră. Hei, Nadia!

— Da, se aude răspunsul ei, te ascult.

— Adu-ne laserul!

Bob încearcă să clintească din loc unul dintre blocurile aflate la colț, dar îi e imposibil. Deși lipsite de mortar, blocurile par monolitizate.

— Hai mai repede!

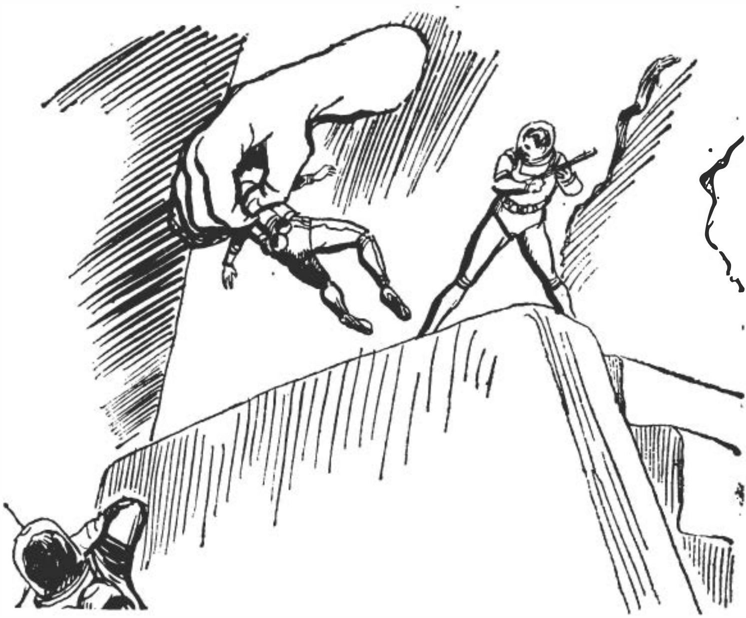
* Mastaba — străvechi mormînt egiptean de forma unui trunchi de piramidă.

Nadia coboară și-i înmînează laserul, luîndu-i aparatul ca să cerceteze încă o construcție. Bob începe să taie o deschizătură în zid pentru a pătrunde pînă la schelet. Brusc, un sunet strident, ca un țipăt răgușit și ascuțit, îi face pe toți trei să tresară.

— Ce-a fost asta ? zice Nadia.

— Habar n-am.

— Să fim cu ochii-n patru, avertizează Bob și-și reia lucrul. Să nu te depărtezi prea mult !

Se zărește o mînă uriașă care iese, lent, din zid deasupra creștetului lui Joe și-l înșfacă de cască, ridicîndu-l în aer. Capul lui Joe este izbit de perete, casca i se zdrobește și abia mai apucă să strige, cu ultimele puteri :

— Atenție !

Mîna se retrage, trupul lui Joe se prăbușește inert ; printre sfărîmăturile căștii țîșnește sîngele. Nadia și Bob se precipită spre el. E mort. Bob privește în jur. Străzile sînt pustii, nicăieri nu s-a clintit nici o piatră, nu se aude nici un zgomot.

— Să-l ducem sus, îngaimă Bob.

Ridică trupul pe un umăr, îl poartă pînă la vehicul si-l urcă, ajutat de Nadia, în cabină. Tăcere.

— Rămîi aici, spune Bob.

— Nu coborî, îl imploră Nadia. Vreau să ne-ntoarcem !

— Trebuie să-ncerc.

— Atunci vin și eu.
— Rămîi aici. Îți ordon.
Nadia privește trupul acoperit cu o pînză al mortului. Nu răspunde.
— Voi fi prudent, o asigură Bob și coboară.
Înarmat cu laserul, Bob se apropie de construcția în care începuse să sape și-și continuă opera. Un strigăt îl oprește la timp ca să-i atragă atenția spre cele două mîini care ies acum din zid.
— Bob ! țipă Nadia, îngrozită.
Comandantul se retrage cîțiva pași. Din zid, mîinile continuă să se întindă încet după el și curînd un gigant își face apariția în întregime. Din brațul tăiat adînc îi țîșnește un șuvoi de sînge. Aplecat, înspăimîntător la vedere și schimonosit de durere, este pe punctul de a-l apuca pe Bob, cînd acesta, cu un gest sigur, îi țintește capul și-l fulgeră cu laserul. Umanoidul scoate trei răcnete cutremurătoare și se prăbușește. Din clădirile vecine apar capetele și apoi trupurile altor giganți. Bob aleargă spre vehicul, și Nadia îl pornește imediat. Umanoizii renunță la urmărire. Ei se retrag în casele lor, vizibil jenați de dogoarea astrului.
Nadia se ghemuiește la pieptul lui Bob. El o privește surîzînd trist.
— Am tras o spaimă, îi spune Nadia, o spaimă grozavă. Cred că și tu.
— Bineînțeles. Dar am scăpat. Numai Joe...
Nadia se lipește și mai strîns de pieptul comandantului. Apoi se desprinde de el, și, lăsîndu-se în genunchi lîngă mort, își pleacă încet capul.
Proiecția s-a terminat. Cîteva clipe, nimeni nu cutează să scoată o vorbă. În cele din urmă, tot Karel e cel care rupe tăcerea :
— Nu era deci un oraș al morților.
— Nu, răspunde Bob. Era un oraș veritabil. Dar nu pot înțelege cum pătrundeau giganții în ciudatele lor case impenetrabile.
— Un oraș, reia Karel. Cimitirul giganților l-am găsit noi, în „văile regilor". Un cimitir vesel...
— Într-adevăr, încuviințează Irina, giganții aceștia par să sucombe într-un extaz desăvîrșit.
— Ceea ce n-a fost cazul bietului Joe, adaugă Nadia, pentru a le reaminti împrejurările dramatice prin care trecuseră.
Bob o privește cercetător. Secundul îl readuce la realitate :
— Întrebarea este ce facem acum. Noi tocmai examinam materialele culese.
— Grupul lui Julio a descoperit vestigiile unui fel de război cosmic, spune Irina. Sosirea voastră ne-a întrerupt după lectura primului capitol dintr-o cronică sui-generis.
— Să continuăm ! propune Bob.
Julio comandă prezentarea celei de-a doua mostre. Astronauții se grupează în jurul capsulei, declanșînd mecanismul inexplicabil al viziunii.

★

De astă dată, tehnica înfruntării dintre bolizi și diafanele făpturi luminescente s-a modificat considerabil. Cele două tabere s-au regrupat, ceața alburie s-a împrăștiat, jeturile incandescente s-au întrerupt. Una dintre făpturile pîlpîitoare se apropie de un grup de

sfere și, brusc, se preface ea însăși într-un glob scînteietor, întru totul asemănător celorlalte. Această metamorfoză se repetă, se multiplică, cuprinde tot mai multe făpturi, ca într-o reacție în lanț. Numărul sferelor crește vertiginos. Metamorfoza, adusă în prim plan, se repetă obsedant, pînă cînd noua viziune ia sfîrșit.

— Asta vă e războiul ? întreabă Bob.

— Se vede că și-au schimbat tactica, zice Julio. Globurile cîștigă teren.

— Și ce credeți că sînt aceste globuri ? intervine Nadia. Spuneați ceva despre un război cosmic.

— Cercetați și voi celălalt fragment și veți înțelege.

Cîteva secunde, cît timp comandantul și Nadia se află în „transă", ceilalți îi urmăresc cu interes. Apoi Nadia declară :

— M-ați convins. Sînt niște astronave.

— Dar făpturile celelalte ce vă sugerează ? Purtatorii-de-trăsnete, precizează Evelyn.

— Băștinașii, nu-i așa ? o ironizează Julio.

— Niște băștinași prefăcuți în astronave !

— Nu prea pare verosimil, remarcă Bob.

— Și dacă nu sînt astronave ? intervine Ram.

— Doar nu-s comete..., rîde Karel. Le lipsește coada.

— Și dacă ar fi niște indivizi, v-ar mira ?

— Ce te face să crezi ? întreabă Bob.

— Totul.

— Iată o explicație excelentă, exclamă Lefou.

— Vi se pare firesc ca blindajul unei astronave să fie folosit drept depozit de imagini ? Să aibă structura aceasta, atît de complicată, ca a sfărîmăturilor pe care le aveți în față ? Să emită raze multicolore și să servească în același timp ca mijloc de locomoție ?

— O mașină universală deci, conchide Bob.

— Exact. Nu o astronavă, ci un soi de costum spațial polivalent autopropulsat.

— De ce nu un robot ? spune Karel.

— S-ar putea, admite Ram. În nici un caz, sferele acestea scînteietoare nu par să fi adăpostit în pîntecele lor ceea ce se cheamă un echipaj.

— Presupui că metamorfoza se petrece între doi indivizi ? mai întreabă comandantul.

— Rămîne de văzut.

— Să nu uităm umanoizii, le amintește Julio.

Karel, care urmărea, în noaptea de mult coborîtă în jurul astronavei, jocul luminos al proiectoarelor, intervine :

— Chiar dacă i-am uitat, și-au amintit ei de noi.

Procesiunea

— Să facem lumină, decide Bob și se îndreaptă spre tabloul de comandă.

Bezna de afară se subțiază. Pereții astronavei au devenit brusc luminescenți, permițînd o bună vizibilitate pînă la distanțe apreciabile. Umanoizii, organizați într-o bizară procesiune și aflați într-un marș lent către astronavă, se arată extrem de impresionați de această

schimbare de decor. Ei se prăbușesc, ca la o comandă, cu fața la sol, își acoperă capetele cu palmele lor uriașe și rămîn nemișcați.

— Logica struțului, exclamă, înveselit, Karel.

— Să renunțăm la feerie, propune Julio, și să-i urmărim în infraroșu ! Asta nu-i va mai stingheri.

Bezna revine. Au fost stinse și proiectoarele. În schimb, panoul transparent se preface într-un ecran uriaș, pe care este proiectată imaginea exteriorului, filmată în infraroșu și redată în spectrul vizibil.

Acum giganții s-au ridicat și-și continuă în tăcere înaintarea. La o distanță prudentă se opresc și-și desfășoară formația, grupîndu-se pe un arc de cerc în jurul navei.

— Mesagerii a două lumi se află față în față, rostește emfatic Karel. Ce-și vor spune oare ?

— Nu încercăm să intrăm în legătură ? întreabă Igor.

— Ce se petrece aici ! exclamă Cinghiz, pătrunzînd în sală.

— Cum stăm cu limitele oratoriului ? îl ia peste picior Karel.

Bob îl îndeamnă pe noul venit :

— Privește și tu !

Nu mai era nevoie de acest îndemn, căci Cinghiz devenise extrem de atent la ceea ce se vedea pe ecran.

— Idioții ! murmură el.

— Ce spui ? intervine Julio.

Karel explică :

— Toți sîntem, mai mult sau mai puțin, niște idioți. Cinghiz a intuit just !

— Pe dracu ! protestează acesta. Nu vedeți ce figuri au ?

Umanoizii și-au sfîrșit regruparea și par să aștepte ceva.

— Ce facem ? insistă Igor.

— Stăm cuminți, îl dojenește Nadia.

Comandantul precizează :

— Așteptăm. După accidentul din oraș, n-aș fi bucuros să-i mai văd de aproape.

— Le lăsăm lor inițiativa ? avertizează Igor.

— Nu putem acționa fără să-i cunoaștem. Nu vor îndrăzni nici ei să se apropie. La nevoie, îi putem opri : lumina îi paralizează, cel puțin aici, unde nu se pot adăposti.

Afară se petrece o schimbare : giganții și-au înălțat brațele și încep să murmure. Doi dintre ei, înfășurați într-un voal roșu, ies în față, purtînd pe umeri ceea ce pare a fi un cadavru. Bob tresare : bănuiește că e trupul gigantului ucis de el.

— Cred că e victima mea.

— Într-adevăr, încuviințează Nadia.

Cei doi depun cadavrul și se retrag. Mai trec cîteva momente de nemișcare, acompaniate de murmurul surd al umanoizilor. Un alt individ, cu fața acoperită, se apropie de mort și presară ceva dintr-un săculeț peste trupul său, după care își reia locul în cerc. Apoi toți cei aflați în primul rînd împroașcă spre cadavru conținutul cîte unui recipient ținut în pumn și se lasă în genunchi, cu brațele ridicate. Trupul inert ia foc și arde într-o străfulgerare. Giganții scot urlete înfiorătoare, plecîndu-și și înălțîndu-și ritmic frunțile. Vîlvătaia s-a stins, fără să lase cenușă, de parcă uriașul cadavru s-ar fi volatilizat.

Ram izbucnește :

— Asta cam seamănă a ultimatum.

— Dimpotrivă, zice Cinghiz, pare un ritual.

— O înmormîntare ? Te înșeli, amice, noi le-am vizitat cimitirul, replică Ram. De ce nu și l-au dus acolo ?

— Poate că nu-i al lor.

— Trebuie să aibă unul la fel.

— Poate că nu-i cimitir, sugerează Cinghiz.

— Dacă l-ai fi văzut, nu m-ai contrazice.

Cinghiz surîde și tace.

— Eu optez pentru ultimatum, intervine Nadia. Par foarte fioroși uriașii ăștia.

— Am ajuns pe un tărîm al războaielor, într-un fel de țară a zmeilor, remarcă Irina.

— Te temi ? o întreabă Karel. Cu atîția Feți-frumoși în jurul tău ?

— Îmi ajunge unul, răspunde ea și-l ia de braț.

— Mda, face Julio, voi doi sînteți în deplină siguranță ! Și totuși războiul acela halucinant, a cărui amintire cutremurătoare e zăvorîtă în bijuterii cu aparență atît de pașnică și scînteietoare...

— Îl vezi reeditat între noi și ăștia ? întreabă Ram.

— N-ar fi exclus, admite comandantul.

— Mă faceți să rîd, spune Cinghiz. Un mic accident...

— Dacă nu te ofereai să rămîi pe navă în locul lui Joe, mîrîie Bob, acum nu ți-ar arde de rîs.

Cinghiz pălește.

— De unde era să ghicesc ?

— N-am spus asta. Dar cel puțin nu fă pe eroul. Mai bine vezi-ți de oratoriul tău.

— În regulă, șefule, m-am dus. Însă n-ar fi trebuit să faci asta... ripostează Cinghiz trîntind ușa.

— Ai fost cam aspru, Bob, îl mustră Nadia.

— M-a scos din sărite.

Umanoizii par să-și fi sfîrșit procesiunea și se retrag, pas cu pas, mergînd de-a-ndaratelea.

— Slavă domnului ! răsuflă ușurată Irina. Se vede că n-aveau gînduri rele...

— Dacă au cumva vreun gînd, ceea ce nu-mi face de loc impresia, ripostează Karel.

Evelyn intervine :

— Crezi că sferele sau jocurile acelea de artificii erau mai inteligente ?

— Judecînd după faptul că s-au luat la bătaie, nu prea. Dar modul cum s-a desfășurat lupta dă totuși de bănuit...

(SFÎRȘITUL ÎN NUMĂRUL VIITOR)

De la Icar la cuceritorii Lunii

ELIE CARAFOLI — președintele Federației Internaționale de Astronautică

Savantul român *Elie Carafoli*, bine cunoscut în țară și în străinătate prin bogata și valoroasa lui activitate în domeniul mecanicii fluidelor și mai ales în cel al aerodinamicii, onorat de-a lungul anilor cu titlul de membru al unor înalte academii și societăți internaționale, precum și cu diplome de prestigiu, și-a impus prezența în forul științei mondiale de foarte tînăr, publicînd mai multe lucrări, printre care „Aerodinamica aripilor de avion" (1928), una dintre operele lui principale, devenită clasică în lumea științifică.

Născut la începutul secolului nostru, la Veria-Salonic (Grecia), într-o familie românească de militanți pentru apărarea ființei noastre etnice, Elie Carafoli a întîlnit din fragedă copilărie momente de răscruce, pe care a reușit să le învingă grație atît perseverenței și dorinței sale de cunoaștere, cît și dragostei pentru patria-mamă, România, dragoste pe care părinții i-au insuflat-o de mic copil.

Foarte înzestrat pentru științele exacte, Elie Carafoli ia hotărîrea să părăsească Școala comercială română din Salonic, pentru a urma în 1915—1916 clasa a IV-a la liceu, deoarece acolo se punea un accent deosebit pe matematică și fizică. Împrejurările au făcut ca, spre sfîrșitul anului 1915, în toiul primei conflagrații mondiale, E. Carafoli, copil încă fiind, să se hotărască să plece spre România, folosind mijloacele

precare în acea perioadă a războiului. Trecînd prin vicisitudinile legate de traversarea taberelor beligerante, el a reuşit în cele din urmă să ajungă cu bine în ţara mult visată.

Războiul s-a terminat în 1918. E. Carafoli era elev la Liceul Mănăstirea Dealului, unde se păstra craniul lui Mihai Viteazul şi unde era vie memoria acestui mare voievod. În spiritul „şoimilor" acelei şcoli a bărbăţiei se cultivau faptele de curaj ale eroilor noştri din război, extraordinara temeritate a piloţilor aviatori de pretutindeni, care au luptat pe front şi care şi deveniseră legendari în întreaga lume. Aviaţia era o zînă fermecătoare, spunea academicianul Elie Carafoli la o emisiune de televiziune, iar aviatorii erau eroii acelor zile. Iată dar începutul interesului său pentru aviaţie.

După terminarea liceului, E. Carafoli a urmat Şcoala politehnică din Bucureşti, în specialitatea electromecanică, deoarece în vremea aceea nu exista o secţie de aeronautică. Totuşi aviaţia începuse să se dezvolte, se înfiinţaseră şi companii aeriene civile.

E. Carafoli primeşte şi el botezul aerului la bordul unui vechi avion „Caudron", rămas din timpul războiului.

După ce a obţinut diploma de inginer, E. Carafoli pleacă la Paris, pentru a urma la Facultatea de ştiinţe de la Sorbona cursurile de mecanica fluidelor, de aerodinamică, de mecanica zborului ş.a., cursuri ce i-au permis să-şi ia mai întîi licenţa, iar pe urmă doctoratul în ştiinţele fizico-matematice.

Apreciat de profesorii săi, a fost primit la laboratorul aerotehnic de la Saint-Cyr (aparţinînd pe vremea aceea Universităţii Sorbona) în calitate de colaborator al profesorului Albert Toussaint, iar mai tîrziu în calitate de asistent-ataşat la catedra de mecanica fluidelor, condusă de profesorul Paul Painlevé. În acest timp, a publicat lucrări de aerodinamică, utilizate în şcoli şi universităţi, iar în colaborare cu *A. Toussaint* a realizat un tunel hidrodinamic pentru vizualizarea mişcărilor fluide, cu care s-a făcut şi un film ce a rulat în cadrul unor congrese internaţionale de aeronautică.

Pentru toate aceste lucrări a fost distins cu „Médaille d'honneur argent", înmînată în februarie 1928 la Sorbona chiar de marele Herriot şi i s-a acordat o bursă „Guynemer" pentru efectuarea de studii aerodinamice.

În 1928, savantul român s-a întors în țară, fiind invitat de Școala politehnică din București să predea un curs de aerodinamică și de mecanica avionului, primul de acest fel într-o instituție de învățămînt superior din România ; de la prima lecție a acestui curs s-au împlinit patru decenii în toamna anului 1968 !

E. Carafoli a fost permanent preocupat să-și completeze cursul cu lucrări practice de laborator. În acest sens, avînd drept colaborator pe defunctul Ion Stroescu, a construit doar cu mijloacele pe care le-a avut în țară sufleria aerodinamică a Politehnicii din București, prima realizare de acest gen în sud-estul european. Intensele cercetări experimentale întreprinse în acest laborator au fost aplicate la modificarea și îmbunătățirea avioanelor existente și la proiectarea avioanelor de concepție românească.

Pe lîngă activitatea didactică, E. Carafoli a desfășurat și una tehnică, orientată spre construcția de avioane : ca inginer-șef al serviciului de studii și construcții, apoi ca director — din 1928 pînă în 1933 — la Industria aeronautică română Brașov (I.A.R.). În fruntea unui colectiv de ingineri, el a proiectat și a realizat un avion cu aripă joasă — formulă îndrăzneață pe acea vreme — și care a înregistrat performanțe remarcabile.

În 1948, ca o recunoaștere a meritelor lui excepționale, este ales membru titular al Academiei Republicii Socialiste România, iar din 1949 este directorul Institutului de mecanica fluidelor al Academiei R.S.R.

În calitatea sa de director, academicianul Elie Carafoli a muncit cu însuflețire ca să organizeze și să stimuleze cercetarea în domeniul științelor tehnice în general și al mecanicii fluidelor în special, domenii foarte puțin abordate în trecut. Acad. E. Carafoli a promovat numeroase cadre tinere, valoroase, pe care le-a încurajat și cărora le-a împărtășit din bogata-i experiență. El a format în țară o școală de aerodinamică, recunoscută astăzi pe plan mondial. Tot sub directa lui îndrumare s-au format și mulți tineri cercetători în domeniul astronauticii.

Opera publicată a ilustrului nostru savant cuprinde un mare număr de lucrări (circa 150) în domeniul mecanicii fluidelor şi al aerodinamicii : monografii, tratate, cursuri, note ştiinţifice etc., unele traduse în limbile engleză, rusă, germană, chineză şi care reprezintă o contribuţie valoroasă la tezaurul ştiinţelor amintite. Dintre acestea menţionăm, în spaţiul restrîns ce ne stă la dispoziţie, doar cîteva : „Aérodynamique des ailes d'avion" (Paris, 1928) ; „Théorie et tracés des profils sustentatrices" (în colaborare cu *A. Toussaint*, Paris, 1928) ; „Recherches expérimentales sur les ailes monoplanes" (Paris, 1932) ; „Théorie des ailes monoplanes d'envergure finie" (Bucureşti, 1945) ; „Aerodinamica" (Bucureşti, 1951), tradusă în germană şi rusă ; „High-speed aerodynamics" (Bucureşti, 1956) cu traduceri în română şi rusă ; „Mişcări conice în regim supersonic" (în limba chineză, Pekin, 1955) ; „Wing Theory in Supersonic Flow" (în colaborare cu *D. Mateescu* şi *A. Năstase*, Pergamon Press, Oxford, 1969) etc.

În ceea ce priveşte liniile mari ale realizărilor, vom aminti, în ordine cronologică, pe cele din teoria profilelor aerodinamice ; o categorie de astfel de profile, acelea cu *vîrf rotunjit*, au fost denumite de mari savanţi străini *„profile Carafoli"* (de exemplu, prof. L. M. Milne-Thomson din Anglia şi prof. N. L. Ghosh din India etc., care le-au introdus în cărţile lor de mare reputaţie). Rezultate remarcabile au fost obţinute şi în teoria aripilor de anvergură finită, în studiul influenţei scurgerilor compresibile, în studiul mişcărilor supersonice în jurul aripilor singure sau cu fuzelaj conic, precum şi în cercetarea curgerilor cvasiconice şi a celor cu separaţie de curent la bordurile de atac.

Acad. E. Carafoli a contribuit la afirmarea peste hotare a realizărilor din ţara noastră prin lucrări, comunicări, conferinţe, participarea la numeroase manifestări ştiinţifice internaţionale (congrese de aeronautică, astronautică, simpozioane etc.).

Pentru a răspîndi în masă rezultatele din domeniul mecanicii aplicate şi pentru a difuza în străinătate lucrările mecanicienilor români, acad. E. Carafoli este, de la înfiinţare, redactorul responsabil al publicaţiilor : „Studii şi cercetări de mecanică aplicată" şi „Revue de Mécanique Apliquée", care au primit o bună apreciere din partea specialiştilor din ţară şi de peste hotare.

În aceeaşi ordine de idei, savantul român a căutat prin conferinţe, scrieri şi articole să valorifice creaţia tehnică din

trecut, să facă cunoscute figurile unor mari precursori ca Traian Vuia, Henri Coandă, Aurel Vlaicu şi alţii.

Pentru contribuţii însemnate în activitatea ştiinţifică, didactică şi obştească, acad. E. Carafoli a primit mai multe distincţii. Astfel, este laureat al Premiului de stat cl. I, decorat cu Ordinul muncii cl. I şi cu Ordinul „Meritul ştiinţific" cl. I, poartă titlul de Om de ştiinţă emerit al Republicii Socialiste România.

Ca o dovadă a prestigiului de care se bucură pe plan mondial, acad. E. Carafoli a fost ales membru al Academiei internaţionale de astronautică, membru al Academiei de ştiinţe din New York, membru corespondent al Academiei de ştiinţe şi arte din Toulouse, membru în Comitetul executiv al Consiliului internaţional al uniunilor ştiinţifice şi, recent, preşedintele Federaţiei internaţionale de astronautică.

De asemenea, i s-a conferit Diploma „Paul Tissandier" de către Federaţia internaţională de aeronautică şi Diploma „Médaille d'argent" de către „Société d'Encouragement pour la Recherche et l'Invention", Paris 1967.

Prin eforturile lui susţinute şi rodnice desfăşurate pe tărîm ştiinţific, tehnic şi didactic, precum şi prin cele de organizare a cercetărilor ştiinţifice, în trecut şi în prezent, acad. E. Carafoli a contribuit direct la dezvoltarea ştiinţei româneşti şi la afirmarea ei pe plan mondial.

CONGRESELE FEDERAŢIEI INTERNAŢIONALE DE ASTRONAUTICĂ

Nr. congr.	Data	Localit.	Preşedinte	Observaţii
I	30 sept. 1950	Paris	Iniţiativa a aparţinut lui A. Ananoff	Primul congres internaţional a reunit reprezentanţii asociaţiilor din Argentina, Austria, Anglia, Danemarca, Franţa, Germania, Spania şi Suedia.
II	4 sept. 1951	Londra	E. Sänger (Germania)	Proclamarea Federaţiei Internaţionale de Astronautică la Kent Room din Caxton Hall (Westminster); aderă societăţile din America, Italia şi Elveţia.
III	1 sept. 1952	Stuttgart		Sînt incluse 16 societăţi din 12 ţări, aflate pe trei continente.
IV	sept. 1953	Zürich	F. C. Durant (S.U.A.)	Participă 6 000 de delegaţi din 17 asociaţii astronautice

Nr. congr.	Data	Localit.	Președinte	Observații
V	sept. 1954	Innsbruck	F. C. Durant (S.U.A.)	Sînt primite asociațiile din Olanda, Africa de Sud, Norvegia, Iugoslavia, Japonia, Egipt și Brazilia. Este omagiat A. Ananoff.
VI	sept. 1955	Copenhaga	F. C. Durant (S.U.A.)	Federația are 9 000 de membri din 19 asociații (18 țări); este înființată publicația „Astronautica Acta". Este salutată inițiativa lansării unui satelit artificial în Anul Geofizic Internațional.
VII	17—22 sept. 1956	Roma	L. R. Shepherd (Anglia)	Lucrările se desfășoară în șapte secții, cuprinzînd probleme de construcții (rachete, sateliți și vehicule spațiale), zboruri cosmice, imponderabilitate, radiații cosmice și solare, dreptul spațial.
VIII	6—12 oct. 1957	Barcelona	A. G. Haley (S.U.A.)	Peste 300 de participanți au urmărit comunicările asupra propulsiei chimice, nucleare și ionice, mecanicii zborurilor spațiale, radiațiilor cosmice primare, sateliților de observare și comunicații, a dreptului spațial.
IX	25—30 aug. 1958	Amsterdam	A. G. Haley (S.U.A.)	Pentru prima dată au fost prezentate lucrări de biologie și medicină spațială, iar lucrările de drept spațial s-au ținut în cadrul unui simpozion special ; comunicările congresului s-au desfășurat în șapte secții.
X	30 aug. — 5 sept. 1959	Londra	L. I. Sedov (U.R.S.S.)	Circa 500 de delegați la congres au audiat lucrări de cercetare a atmosferei înalte, construcții astronautice, astrofizică, propulsie, fizica zborului cosmic, biologie și medicină spațială.
XI	15—20 aug. 1960	Stockholm	L. I. Sedov (U.R.S.S.)	Lucrările congresului s-au ținut în 12 secții ; pentru prima dată au apărut teme despre coborîrea pe Lună, dirijarea și controlul zborului, spațiul din apropierea planetelor și economia spațială.
XII	2—7 oct. 1961	Washington	J. C. Pérès (Franța)	Prin primirea asociațiilor din Mexic, Cipru și România, F.I.A. numără 43 de asociații din 34 de țări.

Nr. congr.	Data	Localit.	Președinte	Observații
XIII	23—29 sept. 1962	Varna	L. R. Shepherd (Anglia)	300 de participanți din 29 de țări (30 de specialiști din România) ; 8 secții de lucru ; cca. 100 de comunicări. A participat cosmonautul G. Titov.
XIV	25 sept. — 1 oct. 1963	Paris	E. A. Brun (Franța)	Participanții au audiat comunicări (în 12 secții de lucru) despre : propulsie chimică și specială, mecanică cerească, dirijare și control, sateliți meteorologici și de comunicații, fiziologie spațială și planetară, biotehnologie.
XV	7—14 sept. 1964	Varșovia	E. A. Brun (Franța)	F.I.A. include 41 de asociații, prezente prin 600 de delegați ; aproape 200 de comunicări, din care 14 ale delegației române. Primul simpozion „Laboratorul internațional lunar".
XVI	13—18 sept. 1965	Atena	W. H. Pickering (S.U.A.)	Au participat : W. von Braun, L. I. Sedov și cosmonauții P. Beleaev, A. Leonov, Ch. Conrad, G. Cooper. 1 000 de participanți din 50 de asociații și organizații au audiat aproape 190 de referate în cadrul a 15 secții de lucru.
XVII	10—16 oct. 1966	Madrid	W. H. Pickering (S.U.A.)	1 000 de participanți au audiat comunicările pe 8 secții, care au dezbătut teme despre : proiectarea aparatelor spațiale, aplicațiile sateliților, fizica reintrării, bioastronautică, propulsie, astrodinamică ș.a.
XVIII	24—30 sept. 1967	Belgrad	L. Napolitano (Italia)	Circa 1 000 de specialiști din 30 de țări au audiat în 8 secții de lucru peste 250 de comunicări și referate. Primul simpozion al Laboratorului orbital și primul simpozion de istorie a astronauticii. Data de 4 oct. 1957 a fost aleasă ca prima zi a „Erei cosmice"
XIX	12—19 oct. 1968	New York	L. Napolitano (Italia)	Participanți din 20 de țări ; referatele organizate pe 6 secții de lucru. Acad. E. Carafoli a fost ales președinte al F.I.A.
XX	3—12 oct. 1969	Mar-del-Plata	E. Carafoli (România)	

FLORIN ZĂGĂNESCU

DILEMELE SAVANTULUI ÎN PRIMUL SECOL COSMIC*

OPERAȚIA „PSYCHO“

de VICTOR BÎRLĂDEANU

Dacă în urmă cu zece ani — 1959 — sceneta științifico-fantastică *Drum bun, dragul nostru cosmonaut!* (reprezentată de o echipă tînără pe scena Teatrului de Comedie) marca scurta întîlnire a unui reporter frenetic, îndrăgostit de contemporaneitate, cu o literatură eminamente a secolului XX — romanul *Operația „Psycho“* (Editura tineretului — 1969) afirmă incontestabila vocație a lui Victor Bîrlădeanu pentru science-fiction. Cei care-i cunosc publicistica energică sau însemnările de călătorie îmbinînd un subtil spirit de observație cu un condei meditativ și liric uneori (*Panoramic trotușan* — 1965 — și *De la Dunăre la Adriatica*, itinerar iugoslav din 1966), vor regăsi aici — în descrierile Genevei sau ale Lausannei, de pildă — unele virtuți familiare ale scrisului său: „...Lausanne creștea din lac ca un om ciudat, cu rădăcinile înfipte în apă și cu o coroană stufos revărsată pe coline“. Bibliofilul pasionat sugerează atmosfera Genevei vechi prin cărțile rare din vitrina unui anticariat: „...un volumaș de Boiteau d'Ambly, datat din 1854, intitulat «Les cartes à jouer et la cartomancie»... și un «Debrett's Peerage» — cartea de aur a aristocrației britanice — editat în 1780...“ Dar, dincolo de cîteva trăsături știute din alte pagini ale lui Bîrlădeanu, *Operația „Psycho“* are darul să ne surprindă. Ne frapează mai ales excelenta intuiție a exigențelor genului. Acest cvasidebut ne pune dintr-odată în fața unui scriitor științifico-fantastic matur.

Dintre modalitățile science-fiction-ului modern, Victor Bîrlădeanu alege pe aceea teoretizată cu decenii în urmă de maestrul încercat al călătoriilor în spațiu și timp, H. G. Wells: insinuarea treptată, cu aer firesc, a elementului extraordinar în cotidianul banal, asaltul — inteligent pregătit — al realității de către irealitatea care cîștigă pe nesimțite teren. În viața echilibrată a doctorului Bartolomeu Cubleșan, sosit la Geneva cu prilejul unui Congres internațional de neuropatolo-

gie a memoriei, insolitul intră sub haina nevinovată a unei cărţi legate în piele de cangur, găsită ca din întîmplare pe rafturile acelui anticariat dintr-o stradelă liniştită. Volumaşul, scris în limba română, poartă un titlu straniu şi pe prima filă o dedicaţie (de mîna cui ?) pe numele lui Bartolomeu. De cîţiva ani, tînărul savant experimentează, acasă în România, transplantul de memorie pe creierul unor maimuţe superioare, şovăind să treacă la operaţia pe creierul uman. Iată-l aflînd în cărţulia de la începutul veacului istoria unui braşovean care, „...datorită unei misterioase inoculări cu o anume substanţă în creier, a uitat tot trecutul lui de pînă atunci şi a dobîndit un nou trecut, căpătînd credinţa că, de fapt, e născut prin anul 2100 şi avînd chiar imagini şi reprezentări extrem de concrete despre acest trecut... viitor". Fantezista poveste îl tulbură adînc pe Cubleşan, îl confruntă cu întrebările cele mai chinuitoare ale eticii sale profesionale : omul de ştiinţă ar avea aşadar dreptul să transplanteze unui individ uman o memorie, „o soartă străină" ? Romanul pune în dezbatere tocmai această întrebare ; răspunsul rămîne deschis.

Victor Bîrlădeanu ştie să mînuiască „suspense-ul". Toate firele acţiunii prezente se întreţes cu trecutul, luminînd din mereu alte şi surprinzătoare unghiuri chipul acelui enigmatic Ilarie Lupşa, care a făcut operaţii pe creier în Braşovul anilor 1908—1909. Insolitul înaintează necruţător pe străzile geneveze cu prea calme geometrii : Bartolomeu întîlneşte aici în persoana pictorului Florian Lupşa (descendent al lui Ilarie ?) un om care încearcă să fixeze pe pînză viziunile halucinante ale unei „a doua memorii", o „realitate din amintirile despre o lume viitoare". Doctorul Cubleşan trăieşte senzaţia că i se dezvăluie mesajul unui precursor genial.

Dar în acelaşi timp dispare în cursul unui turneu (nu întîmplător la Braşov) actriţa Adriane Jacotă, prietena lui Cubleşan. Mozaicul misterelor începe să-şi releve angrenajul logic : trustul „Psycho" — disimulînd sub distinsul nume comerţul cu stupefiante — caută formula lui Lupşa. Operaţia pe creier ar furniza trustului servitori supuşi în mod absolut, cu un sistem de gîndire redus la necesităţile stricte ale atribuţiei lor. Experienţa temerară a unui pionier al ştiinţei riscă astfel să devină unealta unor scopuri antiumane. Dar însuşi Ovidiu Horja, asistentul lui Cubleşan, îşi dezvăluie într-un moment critic teoria nebănuită asupra aplicării transplantului neuronilor memoriei : ştergerea unei bune părţi a istoriei din memoria

speței umane. Lipsită de amintirea propriului său trecut, omenirea ar trăi un viitor „așa cum l-ar considera mai rațional" puținii aleși, care posedă formula operației. Oameni cu creierul redus la funcțiile unui robot ; oameni lipsiți de tradiția propriei lor deveniri : recunoaștem deziderate ale ideologiei fasciste. Iată consecințe posibile și nefaste ale unei descoperiri științifice de extremă valoare. Bartolomeu Cubleșan, silit să înfăptuiască o operație pe creier cu deznodămînt tragic, se întreabă zguduit, la finele cărții, „despre rosturile întregii sale munci de pînă acum". Parabola este simbolică pentru dilemele savantului în contradictoriul secol XX, primul al erei cosmice, pe fundalul căruia s-a desfășurat drama lui Oppenheimer.

Fusese oare Ilarie Lupșa „un ambasador extraordinar al viitorului", un călător în timp care adusese cu el — prea devreme pentru a fi înțeles — „mesajul unei lumi fabuloase" ? Este o ipoteză ispititoare spre care autorul — fără a o afirma cu hotărîre — pare să încline. Bătrînul profesor Manciu îi vorbește discipolului său Bartolomeu despre lecția lui Lupșa : „...și poate că renunțarea lui finală, Cubleșene, e... un mesaj adresat ție și mie și altora despre capacitatea demiurgului de a-și limita puterile cînd își dă seama că omenirea nu e suficient de pregătită să-și utilizeze cunoștințele spre folosul și nu spre distrugerea ei..."

O discuție meditativă despre etica savantului modern încheie o carte care ne-a fost povestită în ritmul palpitant al aventurii, capitolele succedîndu-se alert și surprinzător ca secvențele unui film, cu titluri-șoc (precum „Incertitudinile și presentimentele de la miezul nopții", „Sechestratul și madona" sau „Miracole personale între matineu și seara"). Victor Bîrlădeanu ne-a demonstrat că un bun roman de science-fiction poate fi în egală măsură o „aventură extraordinară", folosind toată gama de miracole logice ale genului — și o carte polemică, de înaltă ținută civică, despre cîteva dintre problemele-cheie ale epocii noastre.

HERTA SPUHN

Rugăm pe colaboratorii noștri să ne trimită lucrările lor dactilografiate (la 31 de rînduri, pe o singură parte a filei).

Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Inaugurarea primului cenaclu SF

În cinstea Congresului al X-lea al Partidului Comunist Român și a celor 25 de ani de la eliberarea patriei noastre de sub jugul fascist, la „Tehnic club" a avut loc, în ziua de 25 iulie 1969, inaugurarea Cenaclului de literatură științifico-fantastică de pe lîngă Clubul „MM" — primul club de anticipație din țară. Într-un cadru fericit ales, personalități ale science-fictionului românesc s-au întîlnit cu un grup de tineri, entuziaști ai acestui gen literar. Întîlnirea a fost condusă de Vladimir Colin, care a expus cîteva principii ce ar trebui să stea la baza activității literare a cenaclului („o atmosferă sinceră, colegială", „un cenaclu este un loc unde trebuie să se spună lucruri interesante și unde vom încerca să fim modești"). În continuare, Adrian Rogoz, în alocuțiunea sa, aduce unele completări acestor condiții „elementare" și propune pentru o mai bună organizare alegerea unui secretariat al cenaclului.

A urmat o ședință de lucru a cenaclului. Primul a citit Mihai Constantin : „Planete" — scenetă cvasifantastică, o lucrare ce n-a stîrnit discuții prea aprinse. Toți cei ce au luat cuvîntul au fost de părere că „este prea multă expozițiune" și că „nu se întîmplă nimic deosebit" (Vladimir Colin). Totuși sceneta atestă „o ușurință a scrisului", „naturalețe și îndemînare în conducerea dialogului" (Vasile Constantinescu).

Ștefan Nicolici („reprezentantul Olteniei", cum l-a recomandat Adrian Rogoz) a citit cîteva schițe : „Condamnarea („lucrarea se bazează pe o acțiune ilogică, care ar avea consecințe absurde într-o lume raționalistă" — Daniel Cocoru), „Birocrație" (place, iar cei prezenți îi descoperă unele similitudini cu realul), „Întîlnirea" (aici problemele legate de existența lui „homo aeternus" stîrnesc vii comentarii, uneori chiar prolixe). În general, lucrările lui Ștefan Nicolici au fost agreabile, de o remarcabilă concizie, la care se adaugă o preocupare lăudabilă pentru problemele etice, umane ; au fost și opinii opuse care afirmau că schițele „sînt prea tehniciste" — Marian Aurel.

În continuare, Ștefan Lupescu a citit „Frumoasa necunoscută". Vorbitorii au fost de acord că pentru „un începător" — după propria-i mărturisire — produsul obținut este interesant și că perseverînd ar putea obține rezultate mai bune.

Ultimul a citit Daniel Cocoru — „Extratereștrii". Suferind, ca și celelalte lucrări, exceptîndu-l pe S. Nicolici, de o întindere excesivă, lucrarea se pare că „a plăcut din pricina stilului ei îngrijit" (Vladimir Colin) și a surprinzătoarei ipoteze asupra enigmaticelor O.Z.N.

O.Z.N. au înfierbîntat spiritele ; după o discuție animată, s-a hotărît ca într-o viitoare întîlnire să se discute unele aspecte ale acestei interesante probleme (posibilitatea existenței unor forme de viață rațională și a unui contact cu astfel de forme).

Ședința s-a încheiat printr-o plăcută surpriză oferită de „Tehnic club" : filmul tehnicolor „«Apollo»—8".

DANIEL COCORU
secretarul Cenaclului S. F. de pe lîngă clubul „MM"

La reușita acestei întîlniri a contribuit în mare măsură și solicitudinea conducerii „Tehnic clubului", Succesul înregistrat arată interesul crescînd acordat SF-ului și ne îndreptățește să vă invităm la următoarele ședințe.

Vă rugăm să ne trimiteți manuscrisele și eventualele sugestii pe adresa „Tehnic club", Calea Șerban Vodă nr. 213, Sectorul 5, București, sau a colecției „Povestiri științifico-fantastice"

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"

2012

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare & editor Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacţiile Ştiinţă şi tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reuşit, cu multă dăruire, muncă şi cheltuială, aceşti entuziaşti.

Lor trebuie să le mulţumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecţie.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nld68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email şi reparăm greşeala)

Pentru a vă asigura primirea în continuare a colecției, reînnoiți-vă din timp abonamentele pe trimestrul viitor. Abonamentele se primesc de către factorii poștali și oficiile poștale.

Colecția se găsește de vînzare la toate chioșcurile difuzării presei și la debitele O.C.L.

●● AUGUST 1969

PREȚUL 1 LEU 41007